

С Т А Н О В И Щ Е

за дисертационния труд на Фатен Камал Гаттас – докторант на самостоятелна подготовка към катедра Политология на СУ „Св. Климент Охридски“ на тема: **Палестинският народ в Израел: Между националното и гражданското** за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.3. Политически науки, шифър 05.11.02 Политология.
Рецензент: проф. дпн. Николай Найденов

Дисертацията на Фатен Гаттас се състои от 164 страници, включващи увод, 6 глави, заключение и библиография от 7 страници. Авторефератът отразява обективно съдържанието на дисертацията. Справката за приносите дава представа за значението на дисертацията, макар че същинските приноси остават в някои имплицитно съдържащи се в дисертацията подходи, които не са изразени явно от дисертанта. Той подкрепя дисертационния си труд с три статии в неговото тематично поле.

Какви са основните параметри на настоящата дисертация? Основният изследователски въпрос е: Ползват ли палестинските граждани на Израел пълния обем на права и възможности, присъщи за съвременното демократично гражданство? Издигната е хипотезата, че палестинците, които живеят в Израел и имат израелски паспорт, не се ползват с достъп до всички възможности, характерни за съвременното демократично гражданство. Тази хипотеза включва следните елементи: Палестинците в Израел са скритият „друг“, чиито права не са част от политическия дневен ред на държавата; Макар и мултикултурна държава, засега Израел не е намерил ефективен начин и политическа воля за интегрирането на палестинските си граждани; Тези граждани не са престанали да се стремят да практикуват активно гражданство, такова, каквото ги намираме в документите на ЕС. За набиране на нужната информация, авторът използва следните изследователски методи: проучване на документи, наблюдение, полустриктурирани дълбочинни интервюта с активисти на палестинското гражданско общество в Израел, изследване на казуси (гражданството за евреи и за палестинци) и техния сравнителен анализ.

Така поставеният изследователски въпрос и придружаващата го хипотеза предполага изследване на международните събития, довели до създаването на държавата Израел, на политиките на Израел спрямо нейните палестински граждани и на реакцията на самите палестинци спрямо тези политики. В този смисъл, темата изисква всеобхватен анализ, който винаги е нож с две остриета – може да създаде чувство за пълнота на изследването, но и впечатление за липса на фокус в дисертацията, за загуба на основния изследователски въпрос.

Дисертантът започва същинското изследване с разглеждането на теоретичните измерения на гражданството, така, както то е видяно от редица политически мислители от Античността до наши дни. Традиционно, гражданството се свързва с принадлежността на дадено лице към определена държава, което му осигурява съответните политически, социални и икономически права и задължения към държавата. Фатен Гатгас обогатява това разбиране с допълнителни интерпретации, които поставят различни акценти към природата на гражданството. Такива са, например, категориите правен статут (съдържащо имплицитно идеята за разминаване със социалната реалност); националната принадлежност и идентичност; балансът между равенството и неравенството; участието в политическия, социалния и културния живот и т. н. В изложените мнения за гражданството и неговите компоненти се открояват два момента, които имат реално значение за изводите от изследването, свързани с гражданските права на палестинците в Израел и техните претенции към държавата. Първо, основна гледна точка при оценяването на проблема с гражданството в Израел е опитът на либералните демокрации в упражняването на гражданските права, включващ отговорността към другите, гарантираното изборително право и пространство за диалог между политическите опоненти. Това е по същество призив на автора като граждански активист към официалните власти да се дадат на палестинците същите граждански права в Израел, които имат малцинствата в Западна Европа и Северна Америка. Второ, акцентът върху връзката на гражданството с начина на участие в социално-политическия живот отвежда автора до глобалните измерения на гражданството, до идеята за глобалната идентичност на постмодерния човек. В този дух авторът се опитва да представи пълноправното гражданство на палестинците в Израел като императив, който произтича от същността на процесите на демократизация и глобализация в световен мащаб. Тоест, в контекста на процесите, които водят до идеята за глобално гражданство е необосновано държавата Израел да ограничава вътрешните граждански права на палестинците, сякаш живеят извън глобализирания свят. И по двете линии авторът имплицитно внушава идеята за гражданските права като релационна величина, чиято стойност зависи от активността на самите граждани, от мащаба и качеството на тяхното участие в политическия, социалния и културния живот на собствената държава и света. Така по същество се поддържа надеждата, че сегашните ограничения в правата на палестинците са временни и преодолими и същевременно се внушава на израелските власти, че трябва да „размразят“ границите, които отделят палестинските от еврейските граждани на Израел. В подкрепа на тази практически ориентирана връзка се дават примери за обвързването на гражданските права с активността на хората от редица други държави.

Сред изложените схващания на теоретиците на гражданството от особено значение за дисертацията са следните две концепции. На първо място, това е концепцията на Хана Аренд за „невидимите хора“, която стимулира Фатен Гатас да представи палестинците като скрития „друг“, чиито права не са част от политическия дневен ред на държавата Израел. Още по-силно влияние е оказала концепцията на ливанската изследователка Рима Магед за дълбоко разделените общества като каквото Фатен Гатас еднозначно дефинира обществото в Израел.

Самостоятелна линия на аргументация в дисертацията представлява историята на разглеждания проблем, започваща от създаването на държавата Израел, ролята на великите сили при определянето на дизайна на Близкия Изток, отражението на този процес върху идеята за палестинска държава, политическите битки на палестинците за граждански права и независимост и накрая – ролята на палестинските партии в политическата система на днешен Израел. Имплицитно е прието, че проблемите на гражданството на палестинците в днешен Израел имат дълбоки исторически корени и се коренят в дефектите от преследването на глобалните политически интереси след края на Втората световна война. Изводите, които се основат на така изложените исторически факти, закони и политики намират подкрепа в интервютата с палестински активисти от гражданския сектор на Израел.

Дисертацията носи всички белези на обобщение, стимулирано от участието на дисертанта в изследваните процеси, които имат пряко отражение върху неговия личен живот. В този смисъл избраната тема на дисертацията е лично изстрадана, а не просто тема, която играе ролята на средство за получаването на желаната научна и образователна степен „доктор“. По същата причина, обаче, разработката на тази тема е направена почти изцяло от палестинска гледна точка и това хвърля известна сянка върху силата на изводите. Един от възможните начини да се разсее това впечатление е да се анализират и мотивите за дискриминационните политики, чрез които Израел ограничава гражданските права на своите палестински граждани.

В досегашното изложение неколккратно използвах термина „имплицитно“. Той се отнася до подходи или аргументи, които не са формулирани ясно, но играят ролята на основни логически схеми в аргументацията на автора. Те говорят за факта, че авторът не е осмислил на нужното академично ниво натрупания материал, а един от ключовите индикатори за това е способността да се погледне отстрани, от една по-обща гледна точка. В изследването академичната гледна точка е смесена с гражданско активистката гледна точка на автора и това е повлияло върху начина, по който е оформена връзката между отделните части на дисертацията и непрецизността на т. нар. академичен апарат.

Въпреки споменатите слабости, дисертацията изследва важна тема за световната политика и теорията на гражданството и повдига множество въпроси, на два от които бих желал кандидатът да отговори. Първо, как се отразява върху палестинците от ивицата Газа и Западния бряг качеството на гражданските права на палестинците в държавата Израел? Този въпрос придобива значителна актуалност в светлината на течащите в момента мирни преговори. Второ, как се отразява върху борбите на палестинския народ за граждански права в Израел участието на палестинските комунисти? Дали комунистите не насочват претенциите на палестинците към държавата Израел в посока, която затруднява удовлетворяването им?

Като цяло, дисертационният труд на Фатен Камал Гатас оставя противоречиви впечатления. От една страна, този труд притежава видими слабости в академичното представяне и организиране на резултатите от изследването. От друга страна, обаче, проблемът, който той повдига е от огромна важност не само за Израел, но и за региона. Личната ангажираност и участие на дисертанта в процесите на конституиране и консумация на гражданските права в Израел обяснява изобилието от факти за всички възможни сфери на обществено-политическата структура на Израел и за всички фази от конституирането на държавата. Макар и неизползвани по най-синтетичния академичен начин, те подкрепят пряко или косвено хипотезата на изследването. В тази двойствена ситуация, аз гласувам да се присъди образователната и научна степен „Доктор“ на Фатен Гатас, при условие, че той отговори компетентно и логически консистентно на поставените въпроси и направените критики.

15. 10. 2025 г.
София

Проф. дпн Николай Найденов:

Маркирани: съвременни автори: националност, публична сфера, индивидът – обект на политическата система, намалява борбите, предизвикани то културната идентичност (Майкъл Сандъл), Розанвалон: постижение на просвещенския модернизъм: отваряне на нова сфера за човешките действия, НВ:Айсън: гражданството е институция в състояние на постоянно изменение, в резултат от участието в социално-политическите борби.

1.2 .Гражданството и скриването на „Другия“

Токвил ни учи, е че американската демокрация е един незавършен проект без интеграцията на местните народи и чернокожите. По същия начин и израелската демокрация ще е един незавършен проект без интеграцията на нейните палестински граждани.

Даниел Алън (5) посочва, че социалните пропасти в резултат на модерното гражданство могат да бъдат по-смислено анализирани не през призмата на „изключването“, а през тази на „хегемонията“.

са „извън политиката или общия свят, който ги прави невидими“, а според Елисън това са господстващите вътре в самия политически свят, който се формира от различни видове хегемония.

Когато това тяхно съществуване бъде разкрито, първичното отхвърляне бива отменено и представено за недействително. Това схващане е пример за хегемония, т.е. когато се извършва „скриване“ на Другия.

Връзката между гражданството и държавата, нацията и закона е произведена от това, което Сасен (2005) – нарича „кълъстери“ - групи от отношения, които са потенциално скрити в операции на институционализация, персонификация и натурализация.

1.3. Дефиниране на понятието гражданство

Гражданството и демокрацията са две понятия, които съставляват ядрото на политическата мисъл

Преди гражданството възниква концепцията за националността

Какво означава упражняването на гражданските права при либералната демокрация?

1. Гарантиране на отговорност спрямо другите
2. Гарантиране на избирателното право
3. Създаване на пространство за диалог

1.4. Гражданство, гражданско общество и национална идентичност

идеята за гражданското общество в западната политическа мисъл минава през три основни етапа: Древна Гърция, модерната епоха, когато политиката и икономиката са обособени като две различни сфери (правата също), от 70-те години на XX век (организации на гражданите)

Хегел гражданското общество е сфера на частните егоистични интереси

За Маркс гражданското общество се свързва с „икономическата база“ - системата на икономически отношения между хората, а държавата се разглежда като инструмент в ръцете на господстващата класа

А. Грамши: гражданското общество не се отнася до икономическата база, а до надстройката, разбрана като духовния и интелектуален живот на хората. То се описва с „политическата и културна хегемония“, която доминиращата в икономическо отношение социална група (класа) упражнява върху цялото общество.

1.5 .Гражданство и държава

„Същността“ на гражданството, основаващо се на държава, е експериментална и променлива, както самата форма на държавно управление.

В миналото не винаги само хората, които могат да гласуват, се ползват с гражданските (законовите) права – непълнолетните имат граждански права, но не им е позволено да гласуват, престъпниците също имат права през закона, но въпреки това им е отнето правото да бъдат избирани. Често социалните права (или „социалната помощ“) са условни – не всички могат да се възползват от тях.

На европейските граждани например им е разрешено да гласуват в местните избори, където и в ЕС да живеят, докато „гражданите на трети страни“ (т.е. индивидите, чиято националност е към държава, която не е член на ЕС), нямат право да гласуват, дори и от дълго време да пребивават в държавата членка.

Избирателното право е бойното поле за постигане на действително гражданство в САЩ.

Китай системата хукоу администрира не само управлението на гражданите, но и материалното преразпределение на ресурсите, Бразилия - дефиниция за гражданството, която зависи от труда, който хората полагат. В САЩ правото на глас е централно в борбата за равенство и политическа инклузивност.

Според някои, гражданството е свързано с отношението между политическия обект и държавата. Други го считат за критична разлика между гражданите и чужденците. Трети пък гледат на него като на основна точка в борбата между равенството и неравенство. Има и такива, които подчертават институционалния му характер, или пък го определят като това един човек да се „интересува от политика“.

Гражданството е многопластово и го свързва с политически проекти, социални контексти и културни образувания.

Традиционното разбиране за гражданството най-често се свързва със самата държава чрез права и задължения.

Хабермас посочва, че гражданството е основано на четири основни принципа: права, отговорности и задължения (действено гражданство), участие и идентичност.

1.6. Два теоретични модела на гражданството

а. Ексклузивен модел:

НН. гражданството с неговите политическите и етическите аспекти се идентифицира с определени регионални и общностни граници.

б Инклузивният модел

обвързва принадлежността с директното демократично участие и отговорността.

Теоретиците на инклузивното гражданство твърдят, че ексклузивният модел игнорира съществуващото неравноправие при изграждането на политическото общество или участието в него в рамките на модерната държава, което пък подронва претенциите му, че е демократично (26). Посочва се и все по-голямата пропаст между правата на гражданите и тези на имигрантите, като последните се възприемат като хора, разполагащи с някакъв законоуреден статут (на постоянно пребиваващи например) или които нямат действителен такъв (временно пребиваващите, бежанците и търсещите убежище).

1.7. Рамкиране на гражданството

Традиционните прочити на гражданството го възприемат като пресечна точка между идентичността и закона, през която се изразява националната принадлежност или конституционно признатото членство в държавата.

чрез гражданството се проявяват политическите, гражданските и социалните права на това общество.

Английският социолог Томас Хъмфри Маршал разделя правата, свързани с гражданството, на три основни елемента: граждански, политически и социален.... По този начин институцията на гражданството формира цялостна идентичност, която обхваща всички други идентичности, за да произведе „равноправни“ граждани субекти.

основните източници на идентичността, специфичните искания и участието.

1.8. Границите на либералното гражданство

Академичните прочити на гражданството като официален статут се концентрират върху екскулзивно-инклузивните динамики и условията на правно регламентираното пребиваване: Получаването на националност става посредством едно от следните средства: кръвно право (онаследеното от един от двамата родители гражданство); право на земята (гражданството, полагащо се по силата на мястото, където някой е роден, без значение какъв е произходът на семейството му); право на пребиваване (гражданството, полагащо се след натурализация в обществото домакин) 34

Саския Сасен отправят предизвикателство към изключващия модел на гражданството:

- Глобалното гражданство – глобализацията създава нови пространства за гражданството, които надхвърлят традиционните национални граници: мигрантите, бежанците и трансграничните работници.
- Постнационално гражданство (световните градове като Ню Йорк и Лондон са се превърнали в нови центрове на гражданството, където индивидите могат да си взаимодействат с и да участват в глобалните въпроси по начини, които не зависят от националната държава)
- световната икономика разкрива нови възможности за солидарност и транснационално сътрудничество.
- Новите глобални пространства като интернет и световните пазари предоставят на индивидите и компаниите възможността да си взимодестват по начини, които надхвърлят традиционните държавни граници.

Исътн: Трябва да подновим лексиката на гражданството.

Маргарет Сомърс - моменти: а. правата на индивидите трябва да бъдат пазени дори извън границите на националната държава; б. Правото да имаш права (Аренд) – основен елемент. Набляга на необходимостта от това националната държава да гарантира тези права на всички, включително на мигрантите и малцинствените групи. Националната държава трябва да бъде способна да се сработва с множеството идентичности и различни култури, намиращи се в нейните граници. Призовава към инклузивни политики, гарантиращи, че правата на индивидите няма да се променят в зависимост от културните или етническите им принадлежности.

1.9. Мултикултурно гражданство: напрежението между индивидуалните и групово диференцираните права

Уил Кимлика: демократичните общества трябва да признават културните права на малцинствата като част от гражданските права. Това означава, че държавата трябва да гарантира, че малцинствата могат да съхранят културните

и езиковите си идентичности, без да бъдат дискриминирани или маргинализирани ... Влиянията на социо-политическият контекст играе важна роля за начина, по който правата се определят и се консумират. В някои случаи правата на малцинствата са категорично подкрепени, докато в други нямат почти никаква тежест

ключово за множество юридически въпроси разграничение – между коренните населения и исторически установените национални малцинства.

а. Малцинствата се стремят към институционална интеграция, докато коренното население се стреми към институционално отделяне.

б. Малцинствата искат да упражняват индивидуалните си права, докато коренното население приоритизира груповите права.

в. Малцинствата се стремят към елиминиране на дискриминацията, докато коренното население – към самоуправление.

Спреди наложилите се възгледи гражданството е юридически статут, който държавата предоставя като привилегия. Според други, идеята за регламентираното по закон гражданство е отживелица. Те обръщат поглед към други аспекти на идентичността – културата, езика, кръвта и т.н. – и отдават по-голяма значимост на корените на гражданската идентичност.

1.10. Глобализация и гражданство 40

Смислената дефиниция за гражданството трябва да вземе предвид напреженията между логиката на конкурентния глобален пазар, формирането на идентичността, лоялността към политиката и необходимостта от формирането на групово „нас“=

Гъвкавото гражданство е понятие, рефериращо към способността на индивидите да притежават множество националности, които да използват като средство за постигане на гъвкавост в пребиваването и националните задължения според икономическите и политическите условия.

1.11. Гражданската идентичност

Историческите събития и социалните искания си взаимодействат, за да формират идентичността, както и че понятието гражданство трябва да бъде разбрано като комплексна идентичност с множество измерения, която се формира посредством социални и политически практики и чрез взаимодействията между индивидите, обществата и властите.

1.12. Дискурсът за гражданството

Ексклузивният модел на гражданството ... предполага, че гражданството губи своя смисъл, когато бъде отделено от регионалността, общата националност и суверенитета.

Инклузивният модел на гражданството... се опитва да надхвърли традиционните разлики между „национално“ и „интернационално“ и признава необходимостта от преосмисляне на концепцията за модерния политически субект.

втора глава

ГРАЖДАНСТВОТО НА ПАЛЕСТИНЦИТЕ В ИЗРАЕЛ

2.1. Палестинците като коренно малцинство

характеристики на местното малцинство включват:

1. Историческа връзка с региона: .
2. Културни и езикови различия:
3. Излагане на маргинализация или дискриминация:
4. Изискване на признаване и права:

2.2 Израел и характеристиките на държавата на заселниците

Характеристиките на държавата на заселниците са:

Дългосрочно заселване:

депопулация

Расово или етническо превъзходство

промяна на икономическата структура

географска експанзия

2.3. Начало на съпротивата на палестинците срещу заселниците

Всъщност утвърждаването на еврейското присъствие с подкрепата на международните фактори.

2.4. Палестина през Втората световна война

Резолюция за разделяне на Палестина (1947).

предразсъдъците, които международната общност таи към палестинския народ, ясно си проличават от резолюцията:

- 1 300 000 палестинци притежават 90% от земите, срещу 700 000 евреи, които притежават едва 7%.

- Главните палестински градове, морските пристанища и Галилейското езеро са разпределени към еврейската държава.

- Палестинската държава е разделена в две области, свързани от една обща точка.

- Палестина е напълно отделена от Сирия - нейната естествена съседка.

Традиционните палестински лидери напълно отхвърлят решението, докато арабските държави тайно съзаклятничат, въпреки че публично се обявяват против подялбата.

Лигата за национално освобождение (Организация на арабските комунисти 1943-1948) и комунистическите партии в региона подкрепят предложението за подялба, макар и с резерви (НН)

2.5. Независимостта на Израел - Накбата (катастрофата) на палестинския арабски народ

Израелските военни части, Хагана, започват да окупираят сед оттеглянето на британските войски и областите, принадлежащи, според Резолюция 181, на палестинската държава.

Арабските „освободителни“ войски ... почти не водят сражения с евреите... На практика „освободителната армия“ се оказва параван, зад който да бъде завършен замисления план, а Палестина да бъде предадена на евреите.

Съгласно Родоското съглашение, което през пролетта на 1949 г. постига временно примирие между Израел, Египет, Ливан, Йордания и Сирия... Египет установява своята власт над извицата Газа, а Йордания взема Западния бряг и Източен Йерусалим. Това допълнително разяснява ролята на „освободителната армия“...

2.6. Как арабите стават граждани на Израел след войната от 1948 г.?

„военното управление“ от страна на ционисткото правителство над арабското малцинство в продължение на около две десетилетия

2.7. Битката за червените карти

Израел започва да раздава на жителите два вида идентификатори: а. Червени карти, гарантиращи временно пребиваване; б. Сини карти, които са своеобразни разрешителни за постоянно пребиваване в страната. Игра с тези карти – сплашване, корупция

2.7. Евакуиране на селата и насилствено прокуждане на жителите им

2.8. „Инфилтраторите“

Бежанецът, който се опитва да се завърне, се възприема като „инфилтратор“.

2.9. Борбата срещу военното управление на комунистите

глава трета

ДЪЛБОКО РАЗДЕЛЕНИТЕ ОБЩЕСТВА. ИЗРАЕЛСКОТО ОБЩЕСТВО КАТО ДЪЛБОКО РАЗДЕЛЕНА И ЕМПИРИЧНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА НЕПЪЛНОТО ГРАЖДАНСТВО НА ИЗРАЕЛСКИТЕ ПАЛЕСТИНЦИ

3.1. Теоретични

Групите изграждат отделни политически партии, и често притежават различни медии, места за поклонение, училища, културни дейности и дори профсъюзи. Това разделение е подсилено от исторически вградени модели на социална сегрегация и ендогамия, което означава, че нивата на междугрупово недоверие и враждебност са високи, икономическият растеж е нисък и груповите граници са достатъчно ясни, така че „членството е ясно и, с малки изключения, непроменимо“.

3.2. Израелското общество като дълбоко разделено общество

3.3. Емпирични доказателства за непълното гражданство на израелските палестинци

3.3.1. Правен статут на палестинското малцинство в Израел

Законът за участие в парламентарни избори ...

Последните две десетилетия на миналия век станахме свидетели на група закони, които подчертаха двойствеността на израелската система, „еврейска и демократична“, за да подчертаят малоценността на арабския гражданин в сравнение с евреина и да ограничат пространството на гражданство за арабския в Израел, започвайки с Основния закон на правителството ограничаване на завръщащите се

Статутът на арабския език в Израел (Законът за националната държава от 2018 г – арабският е „език със специален статут“)

Законът за националната държава предизвика вълна от критики от страна на арабските членове на Кнесета и международната общност, тъй като те смятат, че този закон насърчава дискриминацията на национална и езикова основа и намалява статута на арабския език в страната, като по този начин маргинализира арабска общност.

Д-р Юсеф Джабарийн: системата, действаща днес в Израел, дискриминира всички аспекти на палестинския живот, като: земя, образование, култура и услуги, религиозно, политическо участие и език, във всеки от които има много закони, които са дискриминационни.

„...всеки, който мигрант в САЩ ще се увери, трябва да признава общите символи на държавата, но това става в замяна на гарантиране на равенство в областта на индивидуалната свобода. За жалост, това не е случаят на Израел“.

„с течение на времето отношението към палестинците се променя. Периодът на военно управление беше най-лошият, а след това ситуацията се подобри, но режимът със сигурност не е изцяло демократичен. Ако трябва да му се намери подходящо наименование, то трябва да бъде непълна демокрация, дефектна демокрация или изкривена демокрация .“

Доминацията на еврейството на държавата е изразена чрез повече от петдесет закона, които дискриминират арабите, имиграцията, религиозните служби, политическото участие, езика езикът и културата на арабите...

Арабските изкуството, театъра и музиката, не са адекватно представена в националните медии или обществените културни фестивали в Израел.

често над дълбоко разделените демократични общества стои въпросът за законността на политическия режим в очите на малцинствената група. Но в Израел, полицията, вместо да бъде подкрепящ живота орган е орган, е репресивен орган и то преди всичко, репресиращ арабите.

3.3.2. Образование

Феноменът на отчуждението в образованието в арабското общество е еднозначно доказуемо.

Дискриминация при разпределяне на средства.

Организационната структура и представителството на арабите в Министерството на образованието:

Учебници и образователно съдържание

глава четвърта.

ЗЕМЯТА, СОБСТВЕНОСТТА И МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ КАТО ЦЕНТЪР НА БОРБАТА

4.1. Земята

1. Закон за собствеността на отсъстващи лица (1950)

2. Законът за „присъстващите отсъстващи“**3.**

3. Законите за отбраната

4. Законът за „извънредното положение“, който позволява използването на нестопаниствани земи

Общият брой закони, създадени специално за изпълнение на посочените операции, достига тридесет и четири.

От създаването на държавата Израел, която разруши 534 арабски села и разсели хората им в палестинската Накба, следващите едно след друго израелски правителства не позволиха създаването на нито един арабски град, а по-скоро работиха през цялото време, за да сегрегират арабското население ограничавайки ги в строителния процес с различни средства, включително:

4.2. Непризнатите села около Негев

4.3. Местно управление в Израел

Броят на арабските служители в държавните служби
Ниво на доходи

глава пета.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И РЕЛИГИОЗНИ ПРАВА

5.3. Религиозни и културни права

Въпреки че християните в Израел се радват на относително висок стандарт на образование и живот, има няколко икономически, социални и политически фактора, които карат някои от тях да обмислят емигриране в чужбина.

5.3.2. Мюсюлманите в Израел

Напрежението между палестинци и израелци около джамията Ал-Акса често води до избухване на насилствени конфронтации

5.3.3. Друзи в Израел

Друзите в Израел се считат за религиозна група и етническо малцинство, произхождащо от исляма.

ционисткото движение ... възприе политика на „разделяй...и владей“. създаването на държавата Израел през 1948 г., друзите установяват специални отношения с новата държава

Военната служба е задължителна за мъжете друзи в израелската армия и това се счита за основна точка на разграничение между тях и останалите палестински арабски граждани на Израел. Тази услуга дава на друзите специален статут в израелското общество; тъй като те обикновено се разглеждат от израелските власти като граждани, лоялни към държавата, и тя се стреми да допринесе за отварянето на икономически и образователни възможности за тях.

Въпреки че друзите се ползват с някои права в Израел благодарение на службата си в армията и връзката си с държавата, те все още са изправени пред

расова дискриминация и социални и икономически предизвикателства, които се споделят от повечето арабски малцинства в Израел.

Друзите са изложени на нарастващ натиск да направят избор между запазването на тяхната религиозна идентичност и връзката с израелската държава от една страна и солидарността с останалите палестински араби, които страдат от дискриминационна политика от друга страна.

друзите в Голанските възвишения са специален случай... Много от тях все още отказват да получат израелско гражданство и се придържат към своето сирийско гражданство.

Вярата на друзите остава затворена и тайна, тъй като на нейните последователи е забранено да споделят подробности за нея с не-друзи, което подобрява културната и религиозна поверителност.

5.3.4. Палестинските жени в Израел

В заключение „Палестинските жени, гражданки на Израел, са изправени пред големи предизвикателства, свързани със социална, икономическа и политическа дискриминация. Те обаче играят все по-голяма роля в промяната чрез образование, политическо представителство и общностен активизъм.

глава шеста

АРАБСКИТЕ ГРАЖДАНИ НА ИЗРАЕЛ В БОРБА ЗА СВОИТЕ ПРАВА

6.1. Борбата на палестинския народ за независимост

Накба на палестинския народ и разпръскването на този народ ...е голям удар, който разтърси основите им и те се превърнаха в народ бежанец без политическо представителство и политическо решение за около две десетилетия, от 1948 г. до „Шестдневната“ война през 1967 г. и окупацията на Израел. Палестинците в Израел се отчуждиха от другите араби, които ги смятаха за предатели, защото останаха на своята земя и притежават израелско гражданство. Този въпрос увеличи отчуждението и между самите палестинци. Организацията за освобождение на Палестина

Палестинците в Израел, водени от Комунистическата партия, бяха първите, които призоваха за разрешаване на палестинския въпрос чрез създаване на палестинска държава заедно с Израел в границите от 1967 г. и разрешаване на бежанския въпрос в съответствие с Резолюция 181 на ООН.

През 1987 г. избухна първата палестинска интифада на Западния бряг и Ивицата Газа, която беше народна революция срещу израелската окупация. Това въстание върна палестинския въпрос в международния дневен ред.

Споразуменията от Осло през 1993 г. между Организацията за освобождение на Палестина и Израел започна промяна в палестинската стратегия от въоръжена борба към политически преговори. Съюзът на Ицхак Рабин с

членове на Кнесета от арабските и левите партии за приемане на Споразуменията от Осло доведе до някои отстъпки и печалби за арабските маси в Израел. Тези печалби бяха главно подобрения в услугите и инфраструктурата, както и увеличения на държавните средства, но не се равняваха на съществени промени в политическите права или пълно равенство. След провала на мирните преговори през 90-те години, втората интифада през 2000 г., избухна едновременно в Израел и в районите на Западния бряг и Ивицата Газа.

След изтеглянето на Израел от Газа през 2005 г., най-голямото и опасно събитие по палестинския въпрос беше палестинското разделение и превземането на Ивицата Газа от Хамас. Палестинската съпротива беше съсредоточена главно в Ивицата Газа, където Хамас играе водеща роля във въоръжената съпротива срещу окупацията.

6.2. Арабските партии в Израел

Кои са партиите в парламента днес?

Демократичен фронт за мир и равенство (корени в палестинската комунистическа партия). Арабските граждани на Израел смятат **ООП** за единствен законен представител на палестинския народ,

Обединеният арабски списък

Ислямистко движение

Арабско движение за промяна

Национално демократично обединение

Движение „Абна Ал-Балад“ (букв. „Синове и дъщери на страната“)

6.3. Международните организации и държави и правата на арабите в Израел

Погледите на света са насочени към най-големия и най-опасния проблем, който е окупацията на Западния бряг и ивицата Газа и иронията е, че след влизането в сила на „Закона за гражданството“ въпросът на дискриминацията срещу палестинците в Израел стана по-ясно и по-лесно обясним на света".

Много агенции на Обединените нации, като: Службата на Върховния комисар на ООН за правата на човека и Комитетът за премахване на расовата дискриминация (CERD), изразиха в своите доклади своята загриженост относно дискриминацията пред които са изправени арабските граждани в Израел. Тези доклади обикновено изразяват загриженост относно дискриминацията в области като образование, заетост, жилища и разпределение на ресурсите.

Amnesty International/ Хюман Райтс Уоч /ЕС/ Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)/ Държавния департамент на САЩ за правата на човека/

международните мнения се различават по отношение на правата на арабските граждани на Израел, но има общо съгласие, че тези граждани са изправени пред значителни предизвикателства, свързани с дискриминация в редица области.

6.4. Визията на палестинското малцинство в Израел

ескалацията на престъпността е свързана с маргинализацията на палестинските общности в Израел и неефективността на властите в справянето с това явление.

Интервютата бяха проведени през септември и октомври на 2024 година.

лидери на гражданското общество на палестинците, граждани на Израел
Броят на палестинците по света е около 14,8 милиона души, според оценки от средата на 2024 г. Около 5,6 милиона палестинци живеят в палестинските територии (3,4 милиона на Западния бряг и 2,2 в Ивицата Газа), а в Израел живеят около 1,8 милиона палестинци. Има също около 7,4 милиона палестинци, живеещи в диаспората, в страни като Йордания, Ливан и Сирия, в допълнение към палестински групи в други страни по света. Това означава, че 7,4 милиона палестинци и 7,2 евреи живеят в историческа Палестина и намирането на начин всички да получат всички права и задължения, които гражданството съдържа, е исторически императив.